

muhabbetin *sirayet* ve *in'ikası*

Muhabbetin esbabı olan iyilikler, muhabbet gibi nurdur; sirayet ve in'ikas etmek, şe'nidir. Mektubat - 264

- demek nurani şeyler sirayet ve in'ikas ediyor.
- muhabbetin ve iyiliğin hem sirayeti var hem de in'ikası
- yani iyilik ve muhabbetin vücud-u haricisi karşı tarafa taşıyor.
- yani **iyiliğin sirayeti ile karşı taraf iyileşir ve muhabbetin sirayeti ile karşı taraf muhabbet ile dolar. çünkü ona bu hasletler taşınır.**
- hem de o iyilik ve muhabbet sana ve başkalarına tekrar yansıyor in'ikas ediyor, işte bu sırdan "iyilik eden iyilik bulur" u anlayabiliriz ya da "muhabbet eden muhabbet bulur".
- iyilik ve muhabbetin şe'ninden sirayet ve in'ikas geliyor. yani şunattan gelen muhabbet sirayet ve in'ikas edecektir. bu ise en fitri en nezih en halis muhabbettir ki muhabbet-i mukaddese yada muhabbet-i münezzehe diye üstad bahsediyor.

öyleyse demek oluyor ki **Cenab-ı Hakk'ın muhabbet-i münezzehe'si bu kainata sirayet ve in'ikas ediyor.**

bu anlamda sözler 624, 625 i incelediğimizde

- kainatın mayesi muhabbettir.
- bütün mevcudatın hareketi muhabbetledir
- bütün mevcudattaki incizab ve cezbe ve cazibe kanunları muhabbettendir.
- herkes istidadına göre o muhabbetten mesttir.
- bütün kainat Onun muhabbetiyle mest ve sergerdan

lemalar 347-348 e baktığımızda :

- **hallakiyet-i ilahiye** ve **faaliyeti rabbaniye** Cenab-ı Hakkın şunatından (tabirde hata olmasın) "**aşk-ı lahuti**" den "**muhabbet-i kudsiye**" den "**lezzet-i mukaddese**" den ortaya çıkıyor.
- faaliyetin kendisi **sirayettir**, faaliyetle vücudun tezahürü ise **in'ikasıdır**. ayna olabilmek : ademden tebaud ile silkinmektir.
- her **kabiliyet** sahibinin kabiliyetinin inkişafını **lezzetle takip etmesi sirayet**, faaliyet ile **istidadın** tezahür etmesi ise **in'ikasıdır**.

- faaliyetin hem lezzeten gelmesi hem de lezzeti netice vermesi var. demek faaliyetin kendisi muhabbettir ki "lezzetten gelmesi" **sirayeti**, "lezzeti netice vermesi" ise **in'ikas**ı manasında
- her bir faaliyette "sevilir, istenilir bir kemal, bir lezzet" var (1) ve "faaliyet dahi bir kemaldır."(2) buradan genel olarak :
 - birinci cümle **sirayete** ikinci cümle **in'ikasa** bakıyor
 - demek sirayetin içinde in'ikas var yani önceki çıkarıma dayanarak vahdaniyetin içinde ehadiyet var, yani **Cenab-ı Hak muhabbetinin içine kendisini koymuş**
 - kainatta "faaliyet" olarak ifade edilen Cenab-ı Hakkın muhabbeti insanda ise "kabiliyet ve istidad" olarak görünüyor. yani insanın insanlığından aldığı lezzet, insanın insanlık hakikatine ulaşma çabasındaki lezzet, fitrata yakınlaşmak ile vücud bulmak ve ademden tebaud ile silkinerek ayna olmaktaki lezzet muhabbetin sirayetinden haber veriyor.
 - kabiliyetlerde "sevilir, istenilir bir kemal, bir lezzet" var ki muhabbetin **sirayet**inden ortaya çıkıyor ; kabiliyetler ile istidadın tezahürü ise **in'ikas** oluyor.
- İşte şu **nihayetsiz kemalât-ı muhabbet**, vâhidiyet ve ehadiyet dairesinde Zât-ı Zülcelal'in kendi esma ve mahlukatıyla hasil olur. **Sözler 625**

Baştaki cümle ile bunu birleştirecek olursak, "sirayet ve in'ikas"

- a. "**vâhidiyet** ve **ehadiyet** dairesinde"
- b. "Zât-ı Zülcelal'in kendi **esma** ve **mahlukatıyla**" hasil olur.

sonuç olarak :

***** sirayet** vahdaniyete ve esmaya bakıyor, bunlarla hasil oluyor

***** in'ikas** ehadiyet ve mahlukata bakıyor, bunlarla hasil oluyor.

ikisinin cem'inden **muhabbet** hasil oluyor.

buradan çıkarımlar :

- esma vahidiyet ile sirayet ediyor
- bu sirayet ehadiyet ile mahlukatta in'ikas ediyor.

yani şöyle düşünelim : bir nur mahlukat aynalarında yansıyor. burada tecezzi etmeden görünen nur, yani nurun kendisi vahdaniyeti ve sirayeti ifade ederken, aynalar ise mahlukatı ifade ediyor ve bu aynalarda in'ikas oluyor.

yani Cenab-ı Hakk'ın sirayeti her yerde, araya mahlukat girince in'ikas oluyor. bu ikisiyle beraber ise **muhabbet** ortaya çıkıyor. mahlukattan kasıt kainat ise herşeyde in'ikas vardır. ve dolayısıyla muhabbet de vardır. öyleyse Cenab-ı Hakk'ın muhabbeti kainatı kaplamıştır.

öyleyse muhabbet sirayet ve in'ikas ile hasil oluyor, yani vahdaniyet ve ehadiyet tecellisiyle kemal-ı muhabbet hasil oluyor. ya da tersden gidilirse muhabbetten sirayet ve in'ikas, vahdaniyet ve ehadiyet tecellileri ortaya çıkıyor.

Sözler 124 :

- "**temaşa ile tenzih**" makamı var ki insan'a aittir ve "muhabbet ve iştiyak vazifesi" için verilmiştir. bu makamdaki vazife yerine getirilerek Cenab-ı hakkın muhabbetinin sirayetinden ortaya çıkanla bizde in'ikas oluyor. yani Fâtır-ı Zülcelal, Sâni'-i Zülcemal'in **sirayeti demek olan** "Eşyanın yaratılışında ve masnuatın san'atındaki latif incelik ve nazenin güzellikler" i temaşa ile tenzih makamında vazife icra eden insana "muhabbet ve iştiyak" **in'ikas** olarak veriliyor. bu dahi tek başına insanın ubudiyetinin kendisi ücret olduğunu gösteriyor, yani ona ibadet lezzetin ta kendisi, çünkü onun muhabbeti ve iştiyaki in'ikas ediyor. yani vazifenin kendisi O'nun muhabbetine mukabele ile in'ikas ortaya çıkarmak, yani **ayna olabilmektir**, yani **perde olmamaktır**.
- "kendini sevdirmesi" **sirayetin** ta kendisi
- Rahman'ın kendini sevdirmesine karşı "muhabbet ve aşk ile mukabele etmek" demek olan **in'ikas** ortaya çıkıyor.
- demek "ıyyake nağbudu ve ıyyake nestayn" Rahman'ın muhabbetinin bir **in'ikas**ıdır.
- iman da bir nur olduğuna göre, iman da sirayet ve in'ikas eder. tabi zemin bulabilirse. dolayısıyla buradaki bahsettiğimiz "muhabbetin sirayet ve in'ikas" ile ilgili hepsini iman için de uygulayabiliriz.
- demek iyilik ve muhabbetim sirayet etmiyorsa bu muhabbetim şe'nden gelmiyor dolayısıyla sirayet etmesi mümkün değil ve dolayısıyla bu muhabbetimin şuunata ulaşmadığını perdeler arkasında kaldığını da söyleyebiliriz.
- "herbir muhabbet sahibi, sevindirmeye lâyük mahlukları sevindirmekle sevinir" Lemalar - 348
muhabbetten >> sevindirmek, sevindirmekten >> sevinmek ortaya çıkıyor.
sevindirmesi **sirayet**, sevindirmekten ortaya çıkan sevinmek ise **in'ikastır**.

lemalar 348 2. şube

O'nun sirayetiyle oluyor :

- hakiki bir hüsün
- hakiki bir kemal
- hakiki bir cemal
- gayet güzel bir hakikat
- hadsiz evna-ı hüsünle hadsiz hakaik-ı cemile

onun muhabbetiyle "kâinatı umumen ve mütemadiyen cilveleriyle tazelandiriyorlar, değiştiriyorlar."

- umumen ve mütemadiyen, tazelandirme ve değiştirme var

- **umumen ve mütemadiyen** : adeta müthiş bir müziğin ortaya çıkması gibi : mükemmel bir orkestra ile daima ritimlerin değişmesi(mütemadiyen) ve bir ahenk içinde çalması(umumen), bu orkestranın fiiliyatı, yani sesin çıkması için yaptıkları *sirayet*, sesin çıkması ise *in'ikas* oluyor.

şimdi hayal et : mesela harika bir orkestranın piyano çalanısını öyle maharetli siki bakmadan ve bütün incelikleri bilerek ve öyle meleke haline gelmiş bir şekilde ve öyle de orkestrayla uyum içinde çalışıyorsun ki ne müthiş zevk ve keyf alırsın. işte o çalmak hali sirayet, sesini duymak ise in'ikastır, yani muhabbettir (sirayet ve in'ikasin cemiyle). peki orkestra şefi acaba nasıl bir lezzet alıyordur ? elbette tarifi mümkün değil ...

tazelendirmek ve değiştirmek : müzikte bazı ritimlerin tekrarı ve sürekliliği var iken bazılarıysa sürekli değişir, müziği güzel yapan budur ...